[illegible] ગોપાળદાસે [illegible] પોતાનું [illegible] એટલે શ્રી-ગુસાંઈજીએ પોતાના મોઢામાંથી બીડાનો ઓઘાળ મોઢવતી તેમાં [illegible] ગોપાળદાસની વાણી [illegible] થઈ અને તે પરમ વૈષ્ણવ [illegible] ગોપાળદાસને મોઢેથી [illegible] શ્રી ગુસાંઈજીએ કરાવ્યો. આ ગ્રંથમાં શ્રી આચાર્યજી મહાપ્રભુજી, શ્રી ગુસાંઈજી, તથા તેમના સર્વ પુત્ર, પુત્રી અને તેમની સ્ત્રીઓના નામ, ગુણનું વર્ણન છે. માત્ર શ્રી ગુસાંઈજીની સ્ત્રીઓના નામ કે ગુણ તેમાં નથી. તેનું કારણ એવું કહેવાય છે કે શ્રી ગુસાંઈજીએ પોતે ગોપાળદાસના હૃદયમાં પ્રવેશિત થઈ આ વલ્લભાખ્યાનનો ગ્રંથ કરેલો છે. હિંદુ શાસ્ત્રમાં પુરુષે પોતાની સ્ત્રીનું નામ મોઢે બોલવાની મનાઈ કરી છે, તેથી શ્રી ગુસાંઈજીએ પોતાની સ્ત્રીઓનાં નામ તેમાં લીધાં નથી

મૂળ પુરુષ ગ્રંથના કર્તા તેના છેલ્લા પદ [illegible] શ્રી [illegible] ગણાય છે.

तैलंग ब्राह्मण यजुर्वेदी तैत्री शाखी भारद्वाजगोत्री
नारायण सोमयागी मूळपुरुष.
तेना पुत्र गंगाधर सोमयागी.
" गणपति सोमयागी.
" वल्लभसोमयागी.

		जन्मदिवस.
" लक्ष्मणसोमयागी	संवत	मिति
" वल्लभाचार्यजी[1]	१५३५	वैशाखवदी ११[2]
१ गोपीनाथजी	१५६७	आशोवदी १२
१ पुरुषोत्तमजी	१५८७	आशोवदी ८
२ विठ्ठलनाथजी	१५७२	पोसवदी ९
१ गिरिधरजी	१५९७	कारतकशुदी १२
२ गोविंदरायजी	१५९९	मागशरवदी ८
३ बालकृष्णजी	१६०६	आशोवदी १३
४ गोकुलनाथजी	१६०८	मागशरशुदी ७
५ रघुनाथजी	१६११	कारतकशुदी १२
६ यदुनाथजी	१६१३	चैत्र शुदी ६
७ घनश्यामजी	१६२८	मागशरवदी १३

१ श्रीआचार्यजी महाप्रभुजी. २ पुनमथी महीनो बदलवानी व्रजमां रीत छे, ते प्रमाणे लख्याछे, आ देशमां अमासथी महीना बदलवानी रीत छे, तेथी त्यां वदी लखीछे त्यां [illegible] णनो महीनो लेवो नेम वै[illegible] सांईजी.

अथ सभाख्यान लिख्यते.

पैहेलुं मिडुं.

रागकेदारो.

(दोढ पोहोर रात्रीये गवाय छे.)

वंदु श्री वीठ्ठलवर सुंदर, नव घनश्याम नमाण;
जगती स्थण उध्धार करवा, प्रगट्या परम दयाळ; १
श्रीपुरुषोत्तम स्वतंत्र क्रिडा, लीला हित तनु धारी;
सात दिवस गीरिवर करधर्यो, वासवृष्टि निवारी. २
ते प्रगट्यानुं कारण कहिये, जे श्रोता मन आणो;
करो कृपा हुं करुं वीनती, पोतानो करी जाणो. ३
व्यापक रूप अद्वैत [illegible], ते जेमां कहेवाय;
आर्यपथ अधिकारी मुनिजन, ते माहे लय थाय. ४
अक्षर [illegible], ओपमा कहीनव जाय;
अस्तु अस्तु सौको भणि जाणे, निगम नेतिनेतियश गाय ५
निर्गुणनो निर्दोष अटपटो, रसना शी पेरे कहीये;
रूपवर्ण वपु दृष्ट पदारथ, तहां एको नव लहिये. ६
तेथकी पुरुषोत्तम अजगा, लीला अयण विहार;
[illegible] मुक्ति मार्गी [illegible] व्यवहार. ७
जहां वृंदावन आदि अयण, शशिशरद रेणी जनु वेष;
[illegible] रंग विशेष. ८

ત્યાં સરિતા ચામીકર મણિગણ, ઊભય જંઘ સોપાન;
કમળ કુમુદ નાના અલી સુંદર, મધુર કરે ત્યાં ગાન. ૯
કનકલતા માલતી મલ્લિકા, વિવિધ કુસુમ મકરંદ;
શિતળ પવન કુંજોને લ્હેરે, સ્પર્શે અતિ આનંદ. ૧૦
પદમરાગ મરકત મણિ [redacted] સોહે;
બ્રહ્મરંદ્ર ત્યાં એણ જાપડા, શ્રીહરિનું મન મોહે. ૧૧
નાના પક્ષી શબ્દ માધુરી, શોભાતણો નહિં પાર.
વિવિધ પ્રકારે લ્હવા કહેતાં, ગ્રંથ થાય વિસ્તાર. ૧૨
શ્યામાશત દળ નયન સુંદરી, યુથતણો નહિં પાર;
વિ[redacted] નિરખે શ્રીનંદકુમાર. ૧૩
એણી પેરે નિત્ય નવલી લીલા, ઘોષ રાજ ઝંકાર;
અંગ સ્વેદ મકરંદ મોહ્યા, મધૂપ કરે ગુંજાર. ૧૪
તે પ્રભુને મન ઈચ્છા ઊપની, યશ થાવા વિસ્તાર;
અધિકારી પાજે એવાએણી, નહિં કોને ઈન્કાર. ૧૫
આ પૃથ્વી સૃ[redacted] બ્રહ્માંડ;
[redacted] નવખંડ. ૧૬
પરપોતાની વ્યક્ત કરવા, સૃષ્ટીને દીધા પ્રકાર;
દૈવી આસુરી જે ઊપજાવવી, પ્રભુ મન કરી વિચાર. ૧૭
ભક્તિ [redacted] મૂર્તિ પ્રગટાવી;
તેમાં પે[redacted] ભાવી.
[redacted], ઊપ[redacted] અનંત;
ભક્તિલીન હુયા સૌભાગીતે, વૈષ્ણવ ગુણવંત. ૧૯

जीव ज्यारे उपन्या ते तन, मायामां थया लीन;
कर्म जड आसुर अन्य उपाधिक, भजन धर्मथी हीन. २०
एणी प्रकारे सृष्टि द्विधा गुण, मिश्रित थातीजाय;
भक्ति मार्गी जव स्वतंत्र केवण भक्त न थाय. २१
श्री पुरुषोत्तमे वणी विचार्युं, हवे प्रकार शो करीए;
मारी सेवा अने कथारस, निरुप वातने धरीए. २२
भक्त जवना भाग्य विसतर्यां, इच्छाकरी हरीसार;
तेणे हिते आपोपे प्रगट्या, श्री वल्लभ राजकुमार. २३
पुरण ब्रह्मथी लक्ष्मणसुत, पु[illegible] श्री विठ्ठलनाथ;
श्री गोकुणमां प्रगट पधार्या, स्वजन कीधा सनाथ. २४

बीजुं धोळ.

राग रामकली. (रातना चार उपर जेवागे गवायछे.)
श्री लक्ष्मणसुत श्री वल्लभरायजी,
स्मरण करतां दुष्कृत जायजी
कणिजन तरवा नहिं अवर उपायजी,
यज्ञ पुरुष जेहना श्रुति गुण गायजी [illegible]ाण.
गाय श्रुति गुणरूप अहर्निश, धरे ध्यान वीचार;
आनंदरूप अनुपम सुंदर, पामे नहिं कोई पार. २
प्राणपति प्रागट्य कारण, कांईक कहुं मतिमंद;
ह[illegible] साक्षात [illegible]नंद. ३
श्री [illegible] हरि, [illegible]थी अवतार;

द्विज तिलक त्रिभुवन नाथ, जेऊपम ऊपमांगिकार. ४
देव लोके इंद्रनी वाणिआं, आनंद करे रे निःशंक;
असुर तिमिर ऊछेदवा, भूमि वल्लभ देव मयंक ५
पूर्ण पुरुषोत्तम प्रमाण पंथ, [illegible];
ग्रंथ [illegible] सिद्धांत. ६
रसिक रस [illegible] भणे सर्व नवखंड;
कीध पंथा सयश प्रसर्यो, वाधियो ब्रह्मांड. ७
एक ब्रह्मांडे यश न मायो, ते हता हुवा कोटि अनंत;
तो ए त्यांथी वाधियो नहीं, वशो मुख धिमंत. ८
अतुर [illegible] दिन मार्तंड;
ल[illegible] मत शत खंड. ९
दिग विजय दश दिशा किधो, परिक्रमाने व्याल;
तीर्थसकळ सनाथ कीधां, चरण रेणु समाल. १०
पत्रावलंजे पंडित कह्या, मार्छक मत मातंग;
श्री कृष्ण पूर्ण [illegible] ऊप कोटि अनंग ११
स्वमारग स्थिर स्थाप्या, आपवा ललना नंद;
नाम आप्या ळवने, शुभ मिष्ट मुख मकरंद. १२
अ[illegible] देशांतर परवेश;
कोमळ पद ल्यां कमळ चीतसे, धन्य कहुं ते देश. १३
अंग वंग कलिंग केकट, मागध मारु सुर सिंधु;
ते तामसना अघ हर्यां, प्रताप पदरज गंध. १४
कनक स्नान शत मणसुवर्णे, कराव्युं महिपाण;

તે મુકીને ચાલિયા, પણ દ્રષ્ટિ ન પાછી વાળ ૧૫
દક્ષિણ પ્રભુ પધા[redacted]કુલ નાથ;
નેત્ર ભણતાં વાત કિધી, વચન દીધું હાથ. ૧૬
વચન નિશ્ચય નાથે માગ્યું, કીધી શ્રીવલ્લભજી શું વાત;
અમને તો ઈચ્છા એહ છે, હું નંદન નામે તાત. ૧૭
તે પુરૂષોત્તમ પ્રગટશે, શ્રી વિઠ્ઠલ રૂપ નિધાન;
નેત્ર કમળે નાના ભાવે, દેશે ભક્તને સનમાન. ૧૮
ત્યાંથી શ્રી વૃંદાવન પધારિયા, ત્યાં મધુપ કરે ઝંકાર;
કુસુમ કુંભ નવ મલ્લિકા, મકરંદનો નહિં પાર. ૧૯
તરૂતમાળ[redacted]કુંજ સંઘોડ;
લલતાતે સુભગા લટકતી, હિંડતી મોડા મોડ. ૨૦
તાન ધુનિ મુનિ મયૂર રૂપે, સાંભળે ધરિ ધ્યાન
નિત્ય લીલા ગાન શ્રવણે, કરે તે મધુપાન. ૨૧
કુ[redacted]તણો નહિં પાર;
વિવિધ રાસ લીલા કરે, જેને તે નંદ કુમાર. ૨૨
રંગે તે રમતા દીઠડા, જળદેવ શ્રી ગોવિંદ;
એ પુત્ર ભાવે પ્રગટશે, મન ઉપન્યો આનંદ. ૨૩
[redacted]દ;
એ વેદ પંથ વિસ્તારશે, જન આપશે આનંદ. ૨૪
ત્યાં[redacted]સમાધિ;
રસપુંજ પુરૂષો[redacted]આધિ. ૨૫
ગિરી રાજને આસ્વાસ દિધો, ધરી કોમળ ચરણ;

હરખેતે સામા આવિયા શ્રી ગોવર્ધન [illegible] રણ ૨૬
[illegible] આવિયા, પરણ્યા [illegible] વિવેક [illegible];
નવરંગ નાટક [illegible] ઉભા [illegible] ઉમંગ. ૨૭
તત્વ સંજાયે કુંડ [illegible] નાકે સાર;
હવે ઊઠી એક સ્તુતે કરું, શ્રી વલ્લભ રાજકુમાર. ૨૮

ત્રીલુંમિઢું

રાગ ધનાશ્રી. (દોઢ પોર દિવસ ચઢે ગવાય છે.)
એક સમે આનંદ ભોલે શ્રી વલ્લભજી [illegible] આનંદ
ચંદ્ર આ [illegible] તણો પ્રગટીયો એ. ૧
સૌભાગ્ય [illegible] સુહાગે [illegible] કંઠ સુનાદ;
આલ્હાદ ઉપજ્યો અંગે [illegible] ઘણો એ. ૨
સૂતિકા સદન સોહામણું એ, શોભાતે લહેરડે ન્યાય; વાતિં-
ત્રવાતે તેણે સમે તણાયે. ૩
સરવ સ્વ દાન તેણે સમયે, કરે શ્રી વલ્લભજી ઉદાર;
સુકુમાર સુત દીઠો શ્રવણે સુણીયે. ૪
[illegible] ઇંદ્રાદિક દેવ;
તતક્ષણ [illegible] વિરાંચે. ૫
બ્રહ્મા મહાદેવ મુનિ હરખિયાયે, વરખિયા કુસુમસમૂહ;
માહ રાખ્યો જગતના [illegible] નાખે. ૬
સિદ્ધ ગંધર્વ [illegible] તેનૃત્યનો નાદ;
આનંદ [illegible] શ્રી વલ્લભજી [illegible]. ૭
[illegible] તિર્થે;

घोष[illegible] भेटतां ए ८
वेदविहित कृत्य सर्वे कीधांए, दीधां ते जहु पेरे दान;
मानशुं स्वजन संतोषियाए. ९
कनककचोळे कुंकुम भर्यांए, अक्षत दुर्वा भर्यांरे सुथण;
माळ पारिजातनी महमहे ए. १०
तोरण पेरण सहकारनाए, धरणी चंदन तणा नीर;
वीरश्री गोपीनाथ श्रीवीठल प्रगटीयाए. ११
दधि [illegible] सुगंध;
तेणे मोक्ष [illegible] आवी आए. १२
सूत मागध साधु [illegible] भणियाने मांहोमांह;
गीलसाह भर्यां कोकोने लणे नहिं ए. १३
शूद्र देव सुजाण आनंदीआए, वंदीआ श्रीवल्लभजनायराए
श्रीगीरीध[illegible]नीराज सेज. १४
सकुण कणाकणिकाणमाए, कल्पद्रुम प्रगटियो आज;
कात मनवांछीत पुरवाए १५
ते संगाते लक त्रिभुवन धणिए, मणी मरकत धनवान;
[illegible] नहिं ए. १६
गण[illegible] आरीश;
[illegible] घेर प्रगटिया ए. १७
धवळ धनाश्री गानने करेए, उच्चरे श्री[illegible]सार;
सारस्व[illegible] ए. १८
दासनो दास लय वारणे ए, वारणे रह[illegible]उत्सव लुवे ए;

[illegible] ते समे ए. १८

चोथुं मिठुं

राग भूपाळ. (दिवसना चारघडीपर जे वागतां गवायछे.)

ते पद वंदु श्री वल्लभ नंदजी;
त्रिभुवन [illegible] आनंद जी;
सकळ जगनो टाळ्यो दंदजी;
जगमां व्याप्यो मुज मकरंदजी. चलण.
सु[illegible] श्री वल्लभ कुंवरजी, परमगुन सुकुमार;
निगम रहस्य विचार कीधो, सकळ जन निस्तार. १
ब्रह्मकुळ हरि अवतर्या, ने टाळवा भवभार;
[illegible] शृंगार. २
अंक रसना श्याम कहुगुण, प्रगट विविध विहार;
नित्य लीला नित्य नौतम, श्रुति न पामे पार. ३
सकळ [illegible] सार;
तत्व माहे तत्व त्रिभुवन, भक्तनो आधार. ४
सर्व अंगो अंग रस रस, भर्यां लोचन चार;
चरण वलगे जो धवे, [illegible] प्रकार. ५
गु[illegible] कार;
मधुर वचन उच्चार [illegible] परिहार. ६
नाम व्याते प्रगट कीधो, भक्तने सतकार;
मुळक सर्वे भव हर्यां, एवा नाथ अमित उदार;
स्व स्वरूप अर्थ भोग्निया, दृत्य कुता ने संसार;

राजडाले [illegible] नरनार. ८
आगण अंशे प्रगटियाते, ग्रंथ कर्या जहुचार
जसोदा जीसंग लालित, पूरण अति सकुमार. ९
अनेक धर्म कीधा प्रभु [illegible] अनुसार;
गिरिराज धरनाताप टाल्या, श्री लक्ष्मण सुत निरधार. १०
पोते प्रगट [illegible] रंगीयार;
[illegible] अंगिकार. ११
स्कंध संज्याए कर्या पद, श्री भागवत रस राज;
भक्तजन पदरज प्रतापे, सकळ सरियां काज. १२

पांचमुं भेद.

रागसामेरी अथवा गीति वृत्त. (सांजना पोहोरे गवाय छे.)
श्री विठ्ठल सुखकारी, नामे निष्पाप थाए नर नारी;
दुर्गति सकळ निवारी, प्रगट्या श्री व्रजपति रास विहारी. १
भा [illegible] मारग लेणे जहु पैरमंड्यो;
जीतपथजन सर्व दंड्यो, मुरज हेतु कुशाब्द वितंड्यो. २
वदन सुधा [illegible] ते;
नर [illegible] सरस सुधारस दीधां प्रभु हाते. ३
भक्त [illegible] पोषो.
सकळ अर्थ तेहनो सीधो, ते [illegible] ताणीने लीधो. ४

सण त्रिताळ्यापाठ.

ते लीलामां अंगिकरियो, तेनो सकळ ताप निस्तरियो १
जे श्री विठ्ठलनाथ वधारे, तेने [illegible] ध्यारे २

तेऊपरांत भतन हेण आपे, घत मंडण स्थिरडरीस्थापे३
तेने देव मुनीश्वर गाये, ते सरवे ऊपर सोहाये. ४
तेनेडाण डर्म नव आघे, यमते शुंघनुश नव सांघे ५
हुओ मार्गश्रीवल्लभवरनो, ल्यां प्रवेश नहिं वघ हरनो. ६
ल्यांहा नित्य रास जहुपेरे, ल्यां नृतडी नायड घेर. ७
ल्यां[illegible]निविघ पेरें वाने. ८
ल्यां रत्न जडित तट सरिता, ल्यां नव पल्लव द्रुम रहिता ९
ल्यां युवती युथ जहु मांये, श्रीजी सामणवर्ण सोहाये १०
ओए पेरे श्री गुसांईजीने जाणे, जाणी अहर्निश गाईवजाणे ११
जेजीव मती होयेडोई, तेहने ततक्षण सुज होई. १२
जन सेवड दास त[illegible]रुप वियोग निवारो १३

छ्ठुं [illegible]

रागपरज. (रातना जार ऊपर त्रण वागते गवाय छे.)
सगुणस्नेही सामणाव्हाला, अहर्निश दर्शन आपोजी;
परम सुज देवाने डारण, [illegible]डरी थापोजी. १
श्रीवल्ल[illegible]जी;
सुधारस माधुरीते, लोयन भरि भरि पीजेजी. २
ते पद ज्यारे देजीशुं, तेगोर्धन पुंठे घायेजी;
व्रज सुंदरी सुज पामीने, वारंवार अघायेजी; ३
दिवस सरवे श्यामा मणी, रस रुप तव तश गायेजी;
गोप मंडण मध्य देजीने, वारंवार सुज थायेजी. ४

વાસર નિ[illegible]ણે પેજેલ;
અલક મુજ સુરત લગ્યાં, તે કમળ ભ્રમર વીશેજેલ. ૫
ગોપ બાલક મંડળી મધ્ય, રંગ અનેક ઉપજાવેલ;
મત્ત ગ[illegible] ગોકુળ માંહે આવેલ. ૬
લોચન અંગ પીએ ઘણુંને, પ્રગટ મુજ મકરંદલ;
કમળ પત્ર શી આંજડીતે, લઈ ટાળ્યો દુઃખ દંદલ. ૭
એએ તૃપ્તી ન [illegible] અધર સુધારસ પાએલ;
ભૂત લતા બીડી ભામીનીનો, દીવસ તાપ જુઝાવેલ. ૮
સુંદરી સુજ દઈને પ્રભુલ, ઘોષમાં પાઉં ધારેલ;
લસો મતિ લેઈ ભામણાને, નિરાજન ઉતારેલ; ૯
વસ્ત્રાણ મુજર[illegible];
ઊર્મી થાએ રોમાવળી કર, કોમળ અંગ સંભાળેલ. ૧૦
પેરે પેરે કરી વારણા સૂતને, સદનમાં પધરાવેલ;
સુંદરી ગ્રહ કાલ મિશેવળી, નીરજવાને આવેલ. ૧૧
ઊષ્ણો દક સાધે લેણિને, અંગ અંગોળ કરાવેલ;
અંગવસ્ત્ર કરી સ્વચ્છ, વપુને પછે તેલ ચઢાવેલ. ૧૨
વિવિધ વ[illegible]ડે કુંવેલ;
ઠમ ઠમતો વાહાલો લાડીલો, તે ભોજન શાળા આવેલ. ૧૩
શ્રી રાધા અધર સુધા વિના પિયુને, જી લુંતે કાંઈ ન વભાવેલ;
પ્રાત પધારે નીશાએ આવે, [illegible]લેલ. ૧૪
માતાનું મન રંજવાને, પ્રભુ આરોગ્યા જહુ સ્વાદલ;
સુગંધ [illegible]લ. ૧૫.

સહણ [illegible] માં પોઢિયા, [illegible] વિવિધ રસ સુખ દાનજી;
એ લીલા મારે મન વસોને, ભક્ત માગે માનજી. ૧૬
શ્રી વિઠ્ઠલ દિન રૂપ તમારે, લીલા એણી પેરે આણીજી;
દુરાવે ઉમ થાસે, તે પ્રીત હમશું જાણીજી. ૧૭

સાતમું મિઠું

રાગ જિલાજલ (પાછ [illegible])
આપ સેવા કરી શીખવે શ્રીહરિ, ભક્ત પક્ષ વૈભવ દ્રઢ કીધો;
[illegible] અધિક દીધો. ૧
વેદ દધિ મધ્ય નવનીત તે ભજન રસ, મથિત માધુરી
છવ શ્રીવણ પીધો;
તક્ર મય કર્મપથ [illegible] વિભુજ
તણી લીધો. ૨
એ ચરણ શરણ વિના લોક [illegible] તેને કેનો
કશો અર્થ સિધો;
શું કહું ચતુર [illegible] નહિં તે પશુ
વિષય કીધો. ૩
જોલવલ્લભ સુતન વિમળ વાણી, તેની ગતિ જ્ઞાન
દિક દેવન તણી;
તે ગુઢ રસ વેદ વાણી તે [illegible] તણી. ૪
નંદનંદન રૂપે રાસ લીલા કરી, પોતેન [illegible] રી છાની રાખી;
દિવસ એક છાની [illegible] વિમળ
વદન ભાખી. ૫

ब्रह्मानी महामुख्यात ज्ञानपारंगता, ते मधु सिंधुनी
 कहीओ मांजी;
नजोय हुवो नहोय ओ रूपसम, तेहना सकुण नित नि-
गमसाजी.६
ओ प्रभुरस पुंज भुवचक्र भाग्यहिन, छव तेणे कणीअ-
न चाजी;
तेने ऊपर [illegible] अति कही अने
निंदा दाजी.७
बिबुधवांछे वासव सुमती ऊपरे, श्रीवल्लभकुंवरनी
टेल करवा;
घोषथी वेगे पाऊं धारिया गीरी भणी, श्री गीरीशात
धरणनो ताप हरवा.८
कुलकैरे भर्यां वसन वागातणा, भूषण विविध ते अं-
ग धरवा;
तुरंग याले वायुवेगे [illegible] याली सिं-
धुतरवा.९
दिवस ओकादनो विरहतो युगसमो, निराजन मिशेरू-
पहूद धरवा;
छवने ओहृत्य नित्य प्रतिक्षण क्षण, श्री विठ्ठलनाथहे-
[illegible]वा.१०
रूप जेहुं ओकते भिन्न थई विस्तरे, विविध लीलाकरे
रमन सार;

विविध वचनांवली नयन शेणे मिलि, संगनासुखवे
निविहार. ११
विविध कुसुमावली ग्रथीत हाथेकरी, एक एकने कंठे आ
रोपे हार;
विविध मुक्तावलि पाट सुत्रेकरी, कुलसरी शोभिताक
रे शृंगार १२
विविध [illegible] भोग प्रभु निवेदन, [illegible] पर्यंते
जहु प्रकार;
विविध जीडी सुगंध करपूर [illegible] लवंग पुंगीपान
जरसा. १३
व्यजन शितल वायु कर कमले धरि, देजनां मांहे सकल
संसार;
अहरनिश ध्यान श्री विठ्ठल अभिधान रस, सकल कलि
मल दुरित कोटि क्षाणे. १४
ए प्रभु प्रगट वपु विप्रवर तनु धरि, दीठडे त्रिभुवनतणा
चीत चाणे;
कमल जंजन भिन मधुप ज्यांहां त्यांहां थकी, वक्र लोचन
भ्रात पाछा वणे. १५
ललना रंधे सजी लाणे चित्र लजि, वांछता नायनीछजी
निहाणे;
हावभाव दिक कोटिककेरे, मदन ज्वर व्यथा ते वेगे-
टाणे. १६

દાસનો દાસ ભણે સકળ સજ્જન સુણે, શ્રી વિઠ્ઠલના:
પણું જિરદ પાળે. ૧૭

આઠમું ભેળું.

રાગ ધનાશ્રી (દોઢ પોહોર દિવસ ચઢે ગવાય છે.)

લલિત મનોહર શ્રી વલ્લભ સુવન સુલક્ષણ;
નજસીજ સુંદર વ્રજજન જીવન પ્રાણ. ૧
વદન કાંતિ ભણે ઉદયા કોટિક ભાણ;
દીનકુળ મંડન ભગવ્યા પુરુષ પુરાણ. ૨
નામ નિરૂપમ ઉચ્ચરે, સકળ કલ્યાણ;
તેહના સાખી ચ્યારે વેદ પુરાણ. ૩
અસુર હણવા અવતાર કરેરે વખાણ;
ભક્તિ કરે સઉ વાતંતરે નિસાણ. ૪
વૈષ્ણવજનને આપે નિરવાણ;
મારગ મુક્તો કોય નવ માગે દાણ. ૫
ચરણ ચાંપડી વંદે રાજ રાણ;
સરસ થયા જે હુતા પ્રેત પાષાણ. ૬
હૃતિત પતિતનું જુઓ તમો મગટ પ્રમાણ;
શેષ સહસ્ર મુખે ક[illegible] જેહનાં વખાણ. ૭
ચૌદ લોકમાં વરતે જેહની આણ;
ત્રાસ તિમીરનો ભણે સુઝણ વિહાણ. ૮
ધર્મ કાણનો પેરેપેરે કીધો રે ત્રાણ;
અધર્મ અકળ પ્રભુજીએ કીધો રે વિહાણ. ૯

सन्मुख डीधा बे हुता लक्ष अललण;
निर्भय ऊभा शिरपर धारिने हस्त. (हा॰ १) १०
निग[redacted]ान
रूपसुंदर ताशुं कहु कोनहि ए समान. ११
कृपा[redacted]दान;
सेवक जनने राजी थयो अहल्याण. १२ वलण.
हेवा गुणनिधिनाथ[redacted]णे;
लीलाते लेहेर सिंधु झीले, रास रीस्कने नई भणे. १३
निःसाधन जन हित करवा, श्री नाथ विठ्ठल आविया;
व्रजमांते हिंडे भलपना, व्रज सर्वे मन भाविया. १४
कमळ नेणे अमृत वयणे, वायक माधुरी रेडतां;
वेदाध्यन मिशे भूल थलणे करी, सोहे सहुने तेडतां. १५
रंगते रमिया रस भर्या, प्रभु घोष मां लीला करे;
अधिक[redacted]गो दिश विस्तरे. १६
भातिभाति लीला करे प्रभु, सात स्वरूप सोहामणा;
एक एकपे अधिक लीला, व्रज सजि ले भामणा. १७
पेरे पेरे परिवार सोहे, देव मोहे निरजतां;
उत्साह आनंद ऊलटियो, ते कुसुम वरजे हरजतां. १८
प्रति मदन शोभा अति घणी, भणी वेद वदने जल्पे;
मकरंद माता भ्रमर गुंजे, पक्षी नाद सुहावे. १९
अंत[redacted]ता;
जणे मत मातंग घुम्यो, ने पूरने निरघोषतां. २०

हारकंकण कर भूषण, नाद नाना कंकनां;
गान गायेने स्वर सोहाये, श्री नवनीतप्रियाजीने पोढतां. २१
सांज समे शृंगार नौतम, फुल गुंथे सहु भणि;
सदन शोभा निरखतां, लक्ष्मीते मन पामे रणि. २२
वासवांछे व्रजवसेवा, एणी पेरे सुख पामवा;
श्री पुरुषोत्तम उत्तम वरने, समे भेर्ड शीरनामवा. २३
लीलाने [illegible] शोभिया;
स्वस्वभाव त्यागी ध्यानरागी, कोईकभावे लोभिया. २४
सहचरी रत्न सुकंठ नादे, गानसुरस मल्हार;
रासकरन मन सह [illegible] ते उच्चार. २५
एणी पेरे लीला करे, श्री वल्लभ राज कुमार;
भक्त जनना कोड पुरो, आपी चरण विहार. २६

न [illegible] मं कुं

राग जिभास. (परोढीए गवाय छे.)

१. [illegible] श्री वल्लभ [illegible] रसना;
श्री पुरुषोत्तम प्रगट्या जगत, करवा उद्धार रे रसना. १
कलिमां कारण [illegible] जीवनुं, सर्वे भूमिनो भार रे रसना;
ए विना जीवनुं सरवे जादवुं, ए चौद लोकनो शृंगार रे रसना. २
श्री [illegible] मणिमरकत धनवान रे रसना;
सु[illegible]गुरे रसना. ३
कमळ लोचन करुणालस्यां, श्री विठ्ठल सुज रासे रे रसना;
हीरडे [illegible] अघनाश रे रसना. ४

श्रीगीरी[illegible]गारेरसना;
[illegible]ते वेदशास्त्र[illegible]मीत[illegible]रेरसना. ५
श्रीगोविंद आनंदमय, धर्म सद्गुणनुं धामरे रसना;
श्रीजाण कृष्णलाला दुवा, सुंदर मीनले वानरे रसना. ६
कमळ लोचन कमळ पति, छबि कोन हिंये समानरेरसना;
श्री[illegible]जिंजरेरसना. ७
श्रीपार्वति पति[illegible]कुंजरे रसना. ८
श्रीरघुपति अति गजगति, रति पति कंजालिहाररेरसना;
श्रीलनठीलवनअेसदा, मध्यर लमणिमयहाररेरसना. ९
श्रीयदुपति[illegible]गोल्हासरे रसना;
नाहावो ते मा[illegible]णा, सुज माधुरी विलासरेरसना१०
श्रीघनश्याम शीयेसदा लवन, [illegible]ंडरे रसना;
नाथते कृष्णावति [illegible]ंडरे रसना. ११
[illegible]हारदे रसना;
श्रीनवनित प्रियालने रीजव्यां, सेवा विविधप्रकाररेरसना. १२
[illegible]ागारेरसना. १३
श्रीवल्लभकल्पद्रुमकेणियोतेहुनी, शाजापसरी अनेकरेरसना
पुत्र पौत्रा सुजशुं कहुं अतुं मुज मां अेकरे रसना. १४

इति श्री वल्लभाख्यान संपूर्ण.

अथ [illegible]णपुरुष लिख्यते.

राग (जि[illegible]छलीयार[illegible]गवायछे.)
मूणपुरुष नारायण यज्ञ;
श्रुति [illegible]ज्ञ;
शाखा तैत्री गोत्र भारद्वाज;
तैलंग कुळ दीक्षित द्विजराज. छंद.
द्विजराजके हरि आय प्रगटे, सोमयज्ञकीयो जबें;
कुंडते हरिकुही जानी, जन्म कुळ तुम्हारे अजे.
यक्षित तत छिनभयेसंगरे, ओसि अजलो भई कुजें;
सुनताहि मन हरख किनो, धन्य धन्य कह्यो सजे. १
तिनके पुत्र भये गंगाधर,
तिनके गणपति सुत वल्लभवर;
श्री लक्ष्मण भट अनुभव देव,
शु[illegible]सुदेव. छंद.
सत्वगुण विद्या पयोनिधि, विशद कीर्ति प्रगटई;
गावि[illegible]ही, [illegible] छै.
[illegible]
स्नान दान दिवाय द्विजको, चले कांशी पांतले. २
कुछ[illegible]सज[illegible]क्षण;

આનંદિત તનુ શકુન સલક્ષણ;
ચંપારણ્ય માંહિ તજ આયે.
એસ [illegible] લતા એ.   છંદ.
આવલ્લની યાલે ત્યાંહાં, તે નગર ચોડામેં જસે;
[illegible] માનુ હશે.
ચેહે [illegible] નન આવહો;
અગ્નિચોધા મધ્ય જાલહ, દેખી સન્મુખ ધાવહી. ૩
મારગ દિયો લ્લની નિય માતા,
લિયે ઊત્સંગ મોએ દિયોહે બિધાતા;
તાત સુનત હોરી કુંડ લગાએ,
તિહિ છન મંગલ હોત બધાયે.   છંદ.
મંગળ બધાયો હોત તિહુ છીન, દેવ દુંદુભી બાજહી;
લ્લેત સીઓ [illegible] સમયો સાધહી,
ધન્ય સંવત પંદ્રહા, પેંતીસ માધવ માસહે;
કૃષ્ણ એકાદશી શ્રીવલ્લભ, પ્રગટ વદન ત્તીલાસહે. ૪
શ્રીવલ્લભ [illegible],
સુંદર રૂપ નયન સુખ રાશી;
સાત બરસ ઊપવીત ધરાયે,
તજતે વિ[illegible] છંદ.
પઢે ચારો બેદ અરૂ ષટશાસ્ત્ર, મહિના ચ્યારમેં;
તાત ડોર [illegible] ઐશ્ચર્ય લયો, યહ કોન રૂપ વિચારમેં.
નીંદ [illegible] મ ડરત હો;

प्रथम जानी जई है से, प्रगट भनो अजभयो. ५
जग परि कह्यो पत्नि आगें,
येहे परम ब्रह्म अनुरागे;
श्री मुखवचन कहे श्री वल्लभ,
माया मत खंडन भये सुल्लभ. छंद.
सुल्लभते दक्षण चले, अग्यारे बरसके वपु धरे;
देजी मा[redacted]रे.
विद्यानगर कृष्णदेव राज, बहुत मत ही बहां मिले;
छत कनकालिषे कसुं पदे, आवत ईहां चले. ६
रामानुज अरु माध्वाचारज,
विष्णुवस्मामि नीमावत हरिभज
शंकरमें अनुसरत और मत,
डीडीत भजणते आन सुजण अति. छंद.
सुजण सुनि आपुहि पधारे, द्वारपें पहुंचे जबे;
भरत दोरी प्रताप जन्यों, राय आये ईहां अबे.
राय आये प्रनाम किनो, सभामेंजु पधारियो;
सु[redacted]रियो. ७
जगपति चल पहुचे श्री वल्लभ,
ईन[redacted]सुल्लभ;
रविके उदय किरन ज्यों जाढे,
तेसे सभा त ओडी ठाडे; छंद.
[redacted] न;

शाजतेतेहोत सज सुज, भक्तिपथ सुख मंड ।
स्तुति डरे दिल हाथ जोरे, राय मस्तड नावहि;
परम मंगळ होतहे, डनडाभिषेड डरावहि. ८
पाछे तणसु न्हाय जिराते;
विनती डरी राय मन साते;
द्रव्य शाज अंगी इत डरिये,
प्रभु जोले यह नाहीं ग्रहीये. छंद.
ग्रहीये नांही स्नान तणव त, जांट स्वजडा हिजये;
जांटी दीनो डरी जीनती, मोहे शरण तु लिजये.
कृपा डरिडे शरण लीनो, थाळ भरि मोहरे धर्यो;
समलेडे डह्यो देवी, द्रव्य अंगी कृत डर्यो. ९
तहांते पांडुरंग सिधारे,
श्री विठ्ठलनाथ मिलनडो पधारे;
भीमरथीडे पार मिले तज,
देहु तनमें आनंद जढ्यो तज. छंद.
जढ्यो आनंद डरी जीनती, आपडो महश्रम भयो;
डही श्री विठ्ठलनाथजने, मित्रतापथ प्रगटीयो.
डेरो श्री गोडुल पधारे, हिरजी तमुखा हरज ही;
संग डमलाहिड हतेतिनपे, कृपारस जरजही. १०
अेड समे चींता चित आई,
दैवी डही लिखि तारि भई;
आ सुरसो सुजाणेत सहाई,

भान होय सो [illegible] छंद
भिन्नको तज चित धर्यो, तज प्रभु पधारे तिहि समे;
मधुर रूप अनंग मोहित, कहत सुधि मन्हमें.
करो अत ते ब्रह्मसंबंध देवि सृष्टीको;
पंच दोष नाहे ताके, निवेदन करो वृष्टिको. ११
वचन सुनी श्री हरजे वल्लभ,
यह आज्ञा [illegible] सुलभ;
कंठ पवित्रा ले पेहराये,
मिसरी भोग धरि मन भाये. छंद
भयो भायो चित्तको तज, पुष्टी पंथको अनुसरे;
शरण ले आये निरंतर, काळभय तेना डरे.
प्रगट सत [illegible] करी;
अवनी परपद पद्मराजी, परिक्रमा मिश्र [illegible] धरी. १२
हरि पांडुरंग पुर आये;
श्री [illegible] भाये;
करि विवाह [illegible] जायो
मेरो नाम सुविनको धरायो, छंद.
धरो चित्तमे जात यह [illegible] होयगो;
[illegible]
आय वहाते विवाह कीनो, अधिक मंगळ तज भयो;
नाम धर्यो महालक्ष्मी, देनी न्मेरी कुःख गयो. १३
परिक्रमा निज चित आई,

निकस चले श्री [redacted] गाई;
आड [redacted] ताई,
अजके मे [redacted] छंद
म [redacted] हां तीन दमन कहावही;
ईन्द्रनागकने देव दमन, सो मेरोनाम कतावही.
इरोके [redacted];
सकुहे आंन्योरसमे, त्यांहां द्वारपे ठाडे रहे. १४
सदुकहा स्वामी कछुगें हो,
मेघनकही सेवकको लेहो;
ईननें मलु गिरी उपर जोले,
लाईन दूध रहि अन तोले. छंद.
आलिनरो यह पाहुने आये, तिनहिको जे हारियें;
मलुकहत मोहे जारलागत, ललियीत जियारिये
लेगईतज पाय आई, देज श्रीवल्लभ कह्यो;
जब्यो हे कछु हमे दिनें, जोल पेहलो यह ग्रह्यो. १५
देजीनरो जोसि हुं वारी,
नाम दीजीये गर्व प्रहारी;
नाम दीनो पुछी वे कहां हे,
कहे पर्वत पर लाओ तहां [redacted] छंद
तहां [redacted];
यह समे सुज कहीन आवे, पंकगति माति लभुलही,
हसी कही सक [redacted] ही सेवन करो;

માની જયન અમાન કીનો, સાસુરે દિસ પગ ધર્યો. ૧૬
કછુ દીન રહી સંગ લે આયે,
જૈસે અડેલમેં નિજ હરજાયે;
સંવત પંદ્રહ અડસઠ આયો,
આસોવદ [redacted] ગાયો. છંદ.
ગાયો શ્રી ગોપીનાથજી, [redacted] આય કે;
જની જાણ [redacted] નીત, દેત દાન જધાયકે
ફરિકે ચરણાદ આએ, કછુ દીન રહે જનિકે;
ધન સંવત પંદ્રહા ધન, [redacted] માનિકે. ૧૭
પોષ કૃષ્ણ નોમી તજ આઈ,
ઘર ઘર આનંદ હોત વધાઈ;
શ્રી વિઠ્ઠલનાથ જનમ ભયો સુનીકે,
કહત ફિરત આનંદ ગુણ ગુનીકે. છંદ.
આનંદ [redacted] હસે;
કે [redacted] ચિતકે, દેખ હસની મેરે મન જસે.
તિલક અઘ છીપ્યો હરજિત, [redacted] ગ ગાઈએ.
[redacted] લિનરસ, છિપત નાહીં છીપાઈએ. ૧૮
શ્રી [redacted] આસ સુહાયો,
[redacted] ગાયો
શ્રી [redacted] તિ તિનહી કીનો,
શ્રીનવનીત પ્રિય અરવિલે. છંદ
પ્રિય શ્રી મથુરેશ શ્રીવી [redacted] રકેશજુ;

श्रीगोवर्द्धनधर श्री गोकुल चंद्रमा मथुरेशाजु.
श्रीनवनीत मोहन मदन गीर्द्धि विविध मथुर विठ्ठलनाथडे;
तातडे चित्त ननी सेवा, विस्तरी सज साथडे. १८
पंद्रहसे सतानुं कार्तिग,
विमण द्वादशी मंगण नित ढिग;
प्रथम पुत्र प्रगटे श्री गिरिधर,
षटगुण धर्मि धर्म धुरंधर. छंद.
धुरंधुर ऐश्वर्य गोवींद, पंच दश मंन न्यानवे;
शीर्न सांवण आष्टमी शुभ, शुद्ध सुहेन प्रगटे नजे
ऋतु वियतु शृंगार आशो, असित तेरस रात ही;
श्री जाण कृष्ण महा पराक्रमी, सुषट सोरे हसे रात ही.२०
डविसह सुदिसातेम, श्री गोकुण पति,
यश सद्रूप माणाते स्थापी तरती;
सोरे हसें अग्यारह कार्त्तिग सीत,
ममड शुद्ध रघुनाथ श्री सहित, छंद.
हेत नित अनिधान, प्रगटे, तात आग्या मानिडे;
डणा निधि मधुर [illegible] विमण [illegible] जजेजाटिडे.
श्रीयदु [illegible] श्री घनश्याम सरूपडे;
सह कृष्ण तेरस रवि तरि, छसत डणा विठ्ठल भूपडे.२१
भामनी रानी कामणा जजोनी,
पारवती ननडी महारानी;
कृष्णावती मिली सातो डहाई,

૬ અલૌકીક રૂપ મહાઈ. ૩૬.

મહા અલૌકીક અભિરુણ સાજ, અલૌકીક અષ્ટ છાપે હે,
અલૌકીક સાજ ભક્ત તન મન, શરણાગતીને આપે હે,
યથામતિ કછુ જસની આઈ, ગનિયો વહુ દાસને;
શ્રી [illegible] આસહે. ૫૮

ઇતિશ્રી ભૂણ પુરૂષ સંપૂર્ણ.

આ ચોપડી બાલકૃષ્ણ લક્ષ્મણ પાઠક બુકસેલર એઓ-
એ મુંબઈમાં જાંમે સિટિ પ્રેસમાં છપાવી છે.
ઠેકાણું માર્કેટ પીઠલવાડીના નાકાપર.

